

Hoezo, dagvlinders zoeken in de winter?

Op donderdagnamiddag 14 december overleed Marc bij een dramatisch ongeval tijdens natuurbeheer in een van onze natuurgebieden. Onderstaand artikel getuigt van zijn kennis en liefde voor de natuur om ons heen.

De meeste mensen associëren dagvlinders met mooi weer. Maar ook in de donkere en koudere seizoenen kan je vlinderwaarnemingen doen, in afwachting van terug dat mooie weer in het voorjaar.

Zo kan je overwinterende imago's vinden. Je moet ze niet gaan opzoeken, maar met rust laten. Verstoring kan hen het leven kosten.

Citroenvlinders en gehakelde aurelia's kruipen weg tussen takkenhopen en in groenblijvende struiken (klimop) en gaan in winterslaap. Ze halen vocht uit hun lichaam, zetten de spijsvertering op een laag niveau en maken antivries aan waardoor ze tot -20°C vorst kunnen overleven. Daggauwogen en kleine vossen overwinteren ook in winterslaap, maar kruipen eerder binnen in een bunker, schuur of holle boom. Soms ook in huis op zolder, in de kelder, veranda of berging. Wanneer het daar in de winter te warm wordt ontwaken ze en sterven van uitputting. Wanneer je in het najaar een overwinteraar in huis vindt, breng hem dan voorzichtig naar een koudere plaats.

In de herfst en winter kan je ook op zoek gaan naar andere stadia van vlinders: eitjes of rupsen. Dan is het zaak te weten waar en hoe te zoeken, een specialisatie in het vlinders waarnemen. Van sommige soorten als de eikenpage wordt de aanwezigheid eerder aangegeven door het vinden van eitjes, dan door het waarnemen van een volwassen vlinder, omdat die steeds in de kruinen blijven en zelden nabij de grond komen. We gaan dan in de winter, na bladval, eikenpages zoeken. De eitjes ervan wel te verstaan. Een eitje (zelden twee) wordt afgezet op een bladknop op het uiteinde van een twijg, aan de zonnkant van een eik. Bij voorkeur in de kruin. Meeste kans bij alleenstaande eiken. Afhangende takken kunnen makkelijk afgespeurd worden, eerst met het blote oog (of bril) dan met een loep, want het eitje is nog geen speldenkop groot. Het lijken effen witte stipjes, pluisjes, maar met de loep zie je een prachtig rond. Hogerop in de boom wordt al moeilijk, vermits je de uiteinden van de takken moet hebben. Daarom is het belangrijk op de hoogte te zijn van (door storm) ontwortelde of gepland omgezaagde eiken. Dan kan de kruin doorzocht worden alvorens de eik wordt opgeruimd en afgevoerd. Als je een eik weet omliggen verwittigt ons dan, zodat we kunnen komen speuren.

Ook andere vlindersoorten zoals iepenpage en sleedoornpage worden gezocht door gericht naar eitjes

te zoeken op respectievelijk, jawel, iep en sleedoorn. Maar zij zijn hier bij ons nog niet gezien, in tegenstelling tot de eikenpage, die meer moet voorkomen dan waargenomen. Bovendien met het vinden van een eitje of rups weet je dat de soort zich voortplant of toch probeert, wat niet kan besloten worden uit een waarneming van een voorbij fladderende volwassen vlinder in de zomer.

Marc Gevers

